

Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen -kokonaisuuden strategiset teemat

Strateginen teema 3: Jälkihuollon uudistaminen monialaiseksi aikuistumisen tueksi

SOILA, Sosiaaliset innovaatiot lastensuojelussa -koordinaatiohanke

6.6.2023

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

S O I L A

SOSIAALISET INNOVAATIOT
LASTENSUOJELUSSA

SOILA – Sosiaaliset innovaatiot lastensuojelussa

thl.fi/soila

Euroopan unionin
osarahoittama

LASTENSUOJELUN
KESKUSLIITTO

Pesäpuu ry

Osallistujat

Osallistujamäärä, ilmoittautuneita 100!

19 hyvinvointialueelta + valtakunnallisia toimijoita.

Millaisella taustalla

Millaisella tahtotilalla

- 44 % osallistujista hakemassa hanketta
- 14 % etsii kumppaneita
- 23 % en hae, mutta kiinnostaa työtehtävät hankkeissa
- 39 % haluaa olla ideoimassa ja tuomassa näkemyksen valmisteluun.
- 18 muu rooli

Eri strategisista teemoista kiinnostuneet 50-66 % kustakin!

Mistä sai tietoa: verkosto $\frac{3}{4}$, verkostokirje $\frac{1}{3}$, tuttavilta viidennes

16 hankeideaa!

Euroopan unionin
osarahoittama

Ohjelma 6.6.2023 klo 8.30-10.00

Euroopan unionin
osarahoittama

Strateginen teema 3: Jälkihuollon uudistaminen monialaiseksi aikuistumisen tueksi, jotta kaikilla nuorilla olisi valmiudet pärjätä itsenäisesti ja edetä tavoitteidensa suuntaisesti koulutukseen ja työelämään.

- 8.30 – 8.35 SOILA ja tilaisuuden ohjelma, Tanja Hirschovits-Gerz hankepäälikkö SOILA-koordinaatio
- 8.35-9.00 Jälkihuollon kehittäminen monialaiseksi aikuistumisen tueksi. Miksi teema on tärkeä? Niina Weckroth, hankekoordinaattori, Susanna Kalliola, erityisasiantuntija & Petri Paju, hankekoordinaattori / SOILA-koordinaatio
- 9.00-9.20 Esimerkki kehitetystä toiminnasta: Arjen tuki – valmennus. Valmentaja Anniina Rae, Vamos/HDL ja jälkihuollon johtava sosiaalityöntekijä Hanna Ahlström ja Irina Linjala-Hyökki Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
- 9.20-9.50 Yhteinen keskustelu ja työskentely
- 9.50-10.00 Millaista tukea SOILA tarjoaa jatkossa?

SOILA, Sosiaaliset innovaatiot lastensuojelussa – koordinaatiohankkeen tavoitteet 2023

- SOILA-koordinaatiohanke vauhdittaa lastensuojelun sosiaalisten innovaatioiden syntymistä lastensuojelun uudistamiseksi ja palveluiden parantamiseksi valtakunnallisesti.
- Koko Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen ohjelmakauden (ESR +, TL 5, ET 5.1) tavoitteena on nuorten ja perheiden pärjäävyyden sekä hyvinvoinnin parantaminen rakentamalla nykyistä toimivampia palvelu- ja tukiekosysteemejä arjen tueksi.
- Uudet ratkaisut löydetään työskentelemällä yhdessä lastensuojelun toimijoiden, nuorten, perheiden ja sidosryhmien kanssa.

Lastensuojelun tulevaisuuden visio, STM:

Lapsi ja hänen läheisensä voivat luottaa lastensuojeluun ja sen vaikuttavuuteen.

1

Jokainen lapsi, hänen vanhempansa ja muut läheiset kohdataan ainutkertaisina, ja he kokevat olevansa aidosti osallisia ja tulevansa kuulluiksi ja kunnioitetuiksi.

2

Palvelujärjestelmä toimii kokonaisuutena ja pystyy vastaamaan lapsen ja hänen läheistensä tarpeisiin oikea-aikaisesti.

3

Lastensuojelu toteuttaa lapsen oikeuksia, sen menettelyt ovat läpinäkyviä ja ymmärrettäviä ja oikeusturva toteutuu.

4

Lastensuojelussa on riittävästi osaavia ja hyvinvoivia työntekijöitä, jotka voivat tehdä työtään asiakkaiden oikeuksia kunnioittavalla ja eettisesti kestäväällä tavalla.

5

Lastensuojelua ohjataan ja valvotaan tehokkaasti, ja tähän on riittävä tietopohja ja resursointi.

Strategiset teemat

Euroopan unionin
osarahoittama

1. 13-17- vuotiaiden lasten sijoitusten määrän vähentäminen laadukkailla ja vaikuttavilla, lasten ja perheiden arjen tarpeisiin vastaavilla lastensuojelun avohuollon tukitoimilla, työmenetelmillä ja palveluilla.
2. koko perheen ja erityisesti vanhemmuuden tukeminen huostaanottotilanteessa, huostaanoton aikana ja sitä purettaessa sekä muissa siirtymävaiheissa, jotta perheen vuorovaikutussuhteet ja toimintavalmiudet vahvistuisivat eikä kukaan jäisi yksin.
3. **jälkihuollon uudistaminen monialaiseksi aikuistumisen tueksi, jotta kaikilla nuorilla olisi valmiudet pärjätä itsenäisesti ja edetä tavoitteidensa suuntaisesti koulutukseen ja työelämään.**
4. lastensuojelun sijaishuollon palvelujen ja muun palvelujärjestelmän systemaattisen yhteistyön kehittäminen ja uudistaminen siten, että palvelujärjestelmä kykenee vaikuttavasti ja pitkäjänteisesti vastaamaan sijaishuollossa olevien lasten mielenterveys- ja päihdeongelmiin.

Mitä ovat sosiaaliset Innovaatiot?

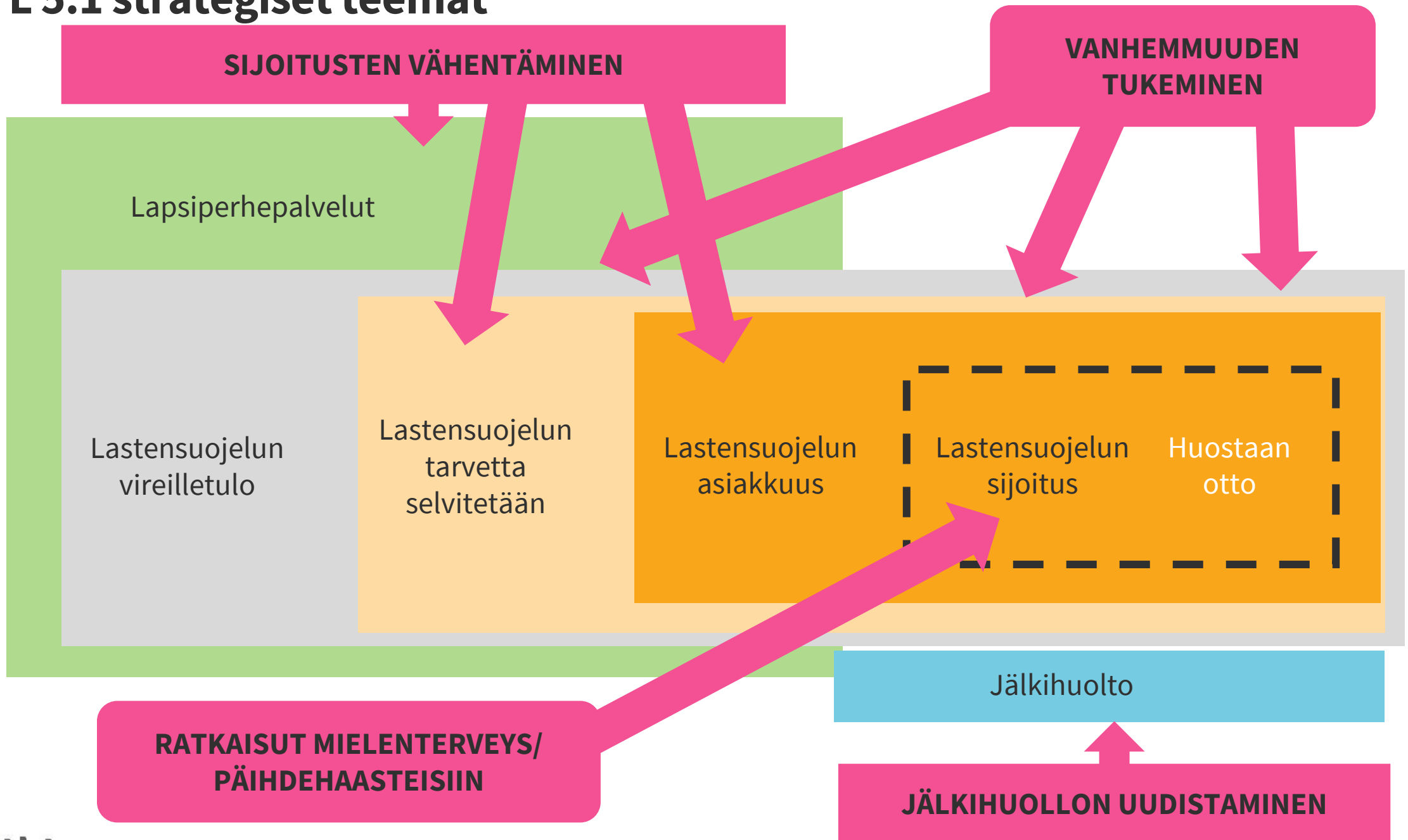

Euroopan unionin
osarahoittama

- Sosiaaliset innovaatiot ovat nuorten turvaverkkojen osalta päämääriltään yhteiskunnallisia, keinoiltaan sosiaalisia ja liittyvät laaja-alaisesti lasten, nuorten ja perheiden arkeen.
- Ne ovat uusia, toimivia ideoita, joiden avulla löydetään ratkaisuja yhteiskunnan tarpeisiin ja ongelmiin.
- Niillä on yhteiskunnallista hyvää tuottava vaikutus, ja niiden tekeminen luo uusia vuorovaikutussuhteita.

ESR TL 5.1 strategiset teemat

Miksi jälkihuollon uudistaminen on tärkeä teema? (1/2)

Euroopan unionin
osarahoittama

- Aikuistumisen tukea ei ole paikannettu omaksi kokonaisuudekseen.
- Palvelut ovat pirstaleisia eikä tuki toteudu yhdenvertaisesti eri puolilla Suomea, mutta ei myöskään alueiden sisällä.
- Siirtymät jälkihuoltoon tiputtavat nuoria tuen ulkopuolelle.
- Nuorten tarvitsema monialainen tuki ja palvelut mm. päihde- ja mielenterveyspalveluita ei ole yhteensovitettu nuorten tarpeisiin, eikä palveluihin pääse.
- Nuorten arjen rinnalla kulkevaa tukea tulee kehittää. Nuorten asumisen, talouden hallinnan, sosiaalisten suhteiden, opiskelujen ja työelämään siirtymisen taitoja tulee vahvistaa ja tukea.

Miksi jälkihuollon uudistaminen on tärkeä teema? (2/2)

- Palvelut eivät ole yhdenvertaisia. Sisältöjä ei ole määritelty kansallisesti, minitasoa ei ole.
- Taloudelliset kysymykset tuovat kitkaa – kuka maksaa?
- Resurssit epäyhdenmukaisia ja lakia sovelletaan paikkakunnasta riippuen.
- Tuki ja palvelut eivät muodosta riittävän vahvaa jatkumoa. Nuoret tipahtavat esimerkiksi sijaishuollosta itsenäiseen elämään siirtyessä tai muuttaessa paikkakunnalta toiselle.
- Monialaisten palveluiden saamisen haasteita – palveluintegraatio heikkoa.
- Matalan kynnyksen tuki ja palvelut ovat vähäisiä ja paljon tukea tarvitseville heikosti tartuntapintoja.
- Tuki- ja hoitoketjut katkeavat herkästi, nuoret putoavat palveluiden väliin.

Euroopan unionin
osarahoittama

Nuoret erityisessä tuen tarpeessa

Euroopan unionin
osarahoittama

- Jälkihuollossa olevilla nuorilla on ikätovereita useammin jo omia lapsia. Ylisukupolvista huono-osaisuutta tulee paremmin ehkäistä ja katkaista mm. vanhemmuutta tukemalla.

Yhdessä aikuisuuteen - Elämässä Eteenpäin -hankkeen selvityksen (2022) mukaan lastensuojelun jälkihuollossa olevista aikuistuvista nuorista

- 50 % itsenäisesti asuvia ja 2,5 % asunnottomia
- 50 % opiskeli, 39 % NEET-nuoria, peruskoulusta ei tietoa

Helsingin jälkihuollosta tehdyn tiedonkeruun 2020-2021 mukaan (Tuominen 2022)

- Nuorista 33 % ei pystynyt suoriutumaan opiskelusta tai opintojen kanssa oli merkittäviä ongelmia
- Nepsy, neurologinen, psykiatrinen diagnoosi, tai selvittely vielä kesken, yhteensä 55 %:lla jälkihuollon nuorista
- 37 %:lla nuorista ollut ongelmallista/hoitoa vaativaa päihteiden käyttöä, 35 nuoresta tiedettiin suonensisäisten huumeiden käyttöä
- Yksi tai useita tuomioita: 15 %:lla nuorista

Aikuistumisen tuki

- Aikuistuminen on merkittävä elämän muutos, jonka aikana on tärkeää saada tukea.
- Suurin osa aikuistuvista nuorista saa tarvitsemaansa tukea aikuistumiseen lähipiiriltään. Kaikilla aikuistuvilla nuorilla ei kuitenkaan ole lähipiirin muodostamaa turvaverkkoa. Osa aikuistuvista nuorista tarvitsee vahvaa rinnallakulkevaa tukea, jonka tarjoaa yhteiskunta.
- Lastensuojelun jälkihuollon uudistamistyöryhmä on ehdottanut (2019), että aikuistumisen tukea tarjottaisiin lastensuojelun jälkihuoltoon oikeutettujen nuorten lisäksi myös muille sitä tarvitseville. (Esimerkiksi asunnottomille nuorille ja rikosseuraamuksen saaneille nuorille.)

Euroopan unionin
osarahoittama

Nuorten viestejä jälkihuollon uudistamiseksi

Euroopan unionin
osarahoittama

- Nuoret ovat nostaneet esiin työntekijöiden vaihtuvuuden. Työntekijöiden vaihtuvuus ja uusiin ammattilaisiin tutustuminen on nuorille kuormittavaa.
- Nuoret toivovat että jälkihuoltoon siirtymiseen valmistauduttaisiin hyvissä ajoin ennen itsenäistymistä. Myös muut siirtymät (esimerkiksi muutto uudelle paikkakunnalle) tulisi valmistella huolella.
- Nuoret haluavat tietoa omista oikeuksistaan ja palveluista ymmärrettävällä tavalla.
- Yhteydenpito ja tapaamiset tulisi järjestää sovitulla tavalla. Osa nuorista kertoi, että eivät ole päässeet tapaamaan jälkihuollon työntekijäänsä.
- Nuoret haluavat tulla kuulluksi ja kohdatuksi omana itsenään. Tarvitaan aikaa luottamuksen rakentumiselle. Taloudellisen tuen ja käytännön avun lisäksi henkinen tuki on tärkeää.
- Nuoret toivovat mahdollisuuksia vaikuttaa yhteiskunnallisiin asioihin ja palveluiden kehittämiseen.
- Jälkihuoltoa tulisi valvoa ja nuorilla pitäisi olla mahdollisuus antaa palautetta.

Nuorten viestit on kerätty YEE-hankkeen työntekijöiden toimesta Turvasatama Discordissa syyskuussa 2022.

Mitä kehittämistoimintaa on jo tehty?

Euroopan unionin
osarahoittama

- Yhdessä aikuisuuteen - Elämässä Eteenpäin (YEE)-hankkeessa on kehitetty jälkihuoltoa esimerkiksi luomalla palveluintegraatioita ja kehittämällä yhteistyön malleja eri toimijoiden välille. Lisäksi luotiin malleja mm. Asiakassuunnitelmatyöhön, intensiiviseen arkivalmennukseen ja vanhemmuuden tukeen.
www.thl.fi/yee Hankkeessa tuotettiin jälkihuollon tilannekuva sekä toimenpide ehdotuksia jälkihuollon kehittämiseksi.
- Hyvää jälkeä -hankkeessa tutkitaan ja kehitetään lastensuojelun jälkihuoltoa. Tavoitteena on muun muassa jälkihuollon nykytilan kartoittaminen sekä jälkihuoltoa tukevan yhteistyökäytännön kehittämisen valmistelu.
- Itsenäistymistä ja hyvinvointia tukeva jälkihuolto ja nuorten aikuisten sosiaalityön mallinnuksessa määritellään, millaista on nuoren hyvinvointia vahvistava jälkihuolto kun kyseessä on erityistä ja vaativaa tukea tarvitseva nuori.
- Aikuistuvan nuoren tukeminen laadukkain jälkihuoltopalveluin -hankkeessa kehitetään laadukasta jälkihuoltoa ja vahvistetaan nuorten osallisuutta.
- Jälkihuollon työn tueksi on luotu Mikä jälki jää? Opas lastensuojelun jälkihuoltotyöhön.

Sopivasti toisin ajattelemalla ja toimimalla..

Menti

- Kysymys 1 Minkä neuvon voisit kuvitella saavasi nuorelta strategisen teeman 1 ratkaisemiseksi.
- Kysymys 2 (kaikkiin tilaisuuksiin): Mikä taho tai henkilö voisi olla radikaali uusi kumppani ratkomaan strategisen teeman haastetta?
- Kysymys 3 (Kaikkiin tilaisuuksiin) Nimeä TABU. Onko jokin asia, joka estää toimintaa tässä teemassa, mutta josta ei ole soveliasta ääneen puhua? Mikä se on, jos jokin on.
- Kysymys 4: Suosittelisitko tilaisuutta kaverille asteikolla 0=en 5=todellakin!

SOILA

SOSIAALISET INNOVAATIOT
LASTENSUOJELUSSA

SOILA-KOORDINAATIO TUKEE hankevalmistelua

S O I L A

SOSIAALISET INNOVAATIOT
LASTENSUOJELUSSA

SOILA – Sosiaaliset innovaatiot lastensuojelussa

thl.fi/soila

Euroopan unionin
osarahoittama

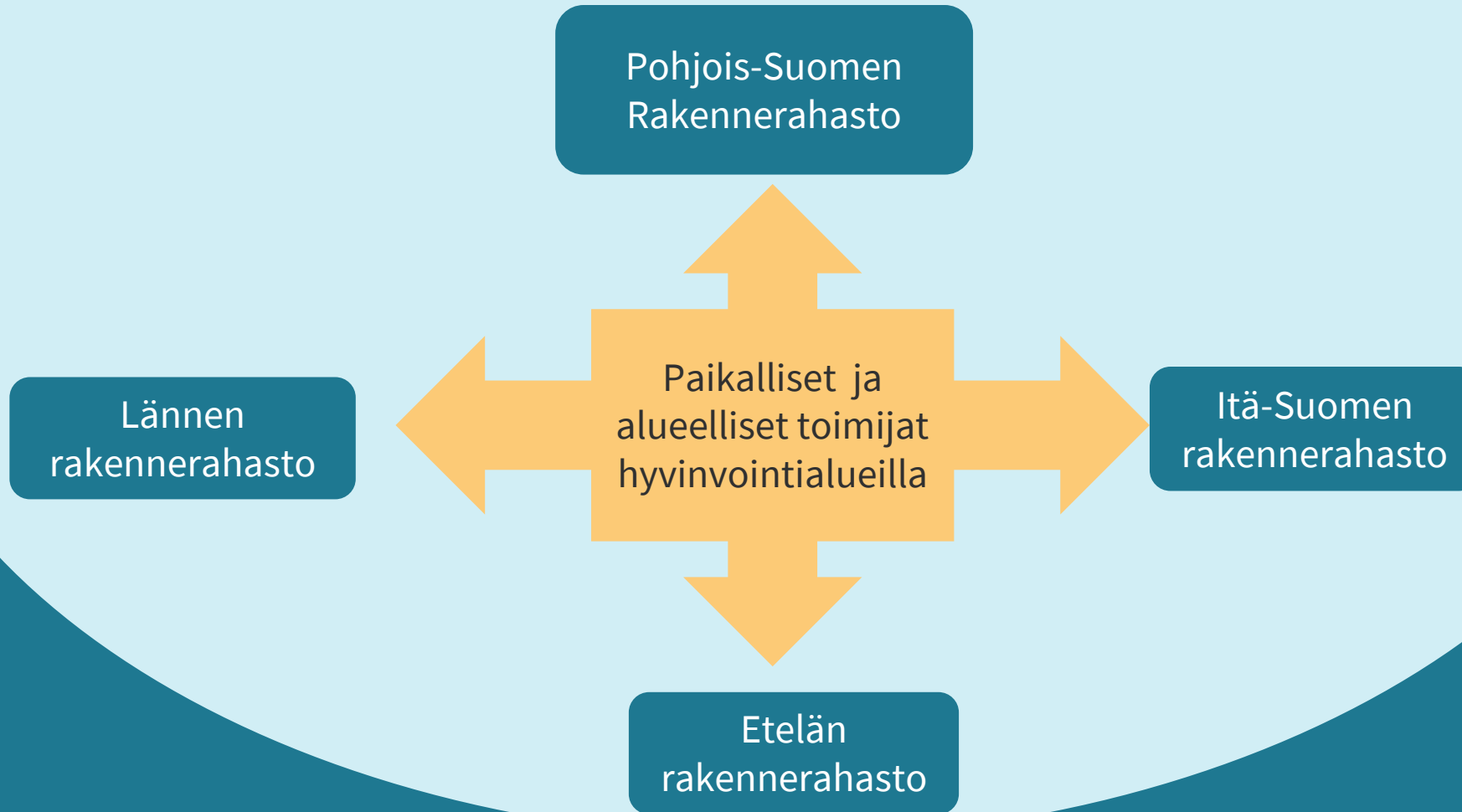
LASTENSUOJELUN
KESKUSLIITTO

Pesäpuu ry

SOILA

SOSIAALISET INNOVAATIOT LASTENSUOJELUSSA

SOILA viestintää, valmennusta ja vaikuttamista!

Euroopan unionin
osarahoittama

- www.thl.fi/soila
- [SOILA Innokylässä](#)
- Teematilaisuudet Strategisista teemoista Teamsilla. 5.6. ja 6.6.2023
- ELY-yhteistyössä hakuinfot kesäkuussa 2023
- SOILA-klinikat tiistaisin kesä-, elo- ja syyskuussa 2023
- Kohdennettuja tilaisuuksia mm. hyvinvointialueiden johdolle 15.6.2023
- Yhteistyötä alueilla eri kokoonpanoilla
- Interaktiivinen alusta hanketuelle käyttöön: Howspace!

[Tiedote: Erytistavoitteen 5.1. Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen alueelliset ESR+ - kehittämishanketut ovat käynnistyneet 22.5.2023](#)

Euroopan unionin
osarahoittama

Kiitos

Kiitämme palautteesta!

<https://link.webropolsurveys.com/S/7A1F06BA88AECF0E>

Palautelinkin löydät chatista

SOILAillaan!

t. SOILAn väki

Yhteystiedot: www.thl.fi/soila

Toteuttajina ovat Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Lastensuojelun Keskusliitto sekä Pesäpuu ry yhteistyössä kumppaneiden kanssa.

Hanke perustaa toimintansa yhteiskehittämiseen STM:n, ELY-keskusten, alueilla rahoitettavien ESR TL 5.1:n Nuorten turvaverkkoja tulevaisuuteen - aluehankkeiden sekä sidosryhmien kanssa.

Hankepäällikkö Tanja Hirschovits-Gerz, THL
p. 029 524 7954 etunimi.sukunimi@thl.fi

SOILA, Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen rakentamassa

Euroopan unionin osarahoittama

Lähteet

Euroopan unionin
osarahoittama

[Hirschovits-Gerz, Weckroth & Heino \(toim.\) 2022. Ikkuna aikuistumiseen : Selvitys lastensuojelun jälkihuollon ja ilman huoltajaa maahan alaikäisenä tulleiden nuorten tuesta ja palveluista THL:n raportti 002/2022](#)

[Hyvää jälkeä – Jälkihuolto siirtymänä ja aikuistumisen tukena uudistuvassa palvelujärjestelmässä. Tampereen yliopisto verkkosivut.](#)

[Lastensuojelun jälkihuollon uudistamistyöryhmän loppuraportti : Lastensuojelun jälkihuollon uudistamistyöryhmä. STM 2019.](#)

[Nuorten viestit eduskunnalle 22.9.2022, "Teillä on voima valta ja vastuu kuulla meitä" \(Pesäpuu, pdf\)](#)

[Pukkio & Hipp 2016. Mikä jälki jää? Opas lastensuojelun jälkihuoltotyöhön. Lastensuojelun Keskusliitto.](#)

[Tuominen 2022. Asiakasymmärrys tiedolla johtamisen perustana. Sari Tuominen Aikuissosiaalityön päällikkö Helsingin sote](#)

[Yliruka, Kantoluoto, Heino, Laine & Hipp \(toim.\) 2020. Itsenäistymistä ja hyvinvointia tukeva jälkihuolto ja nuorten aikuisten sosiaalityön mallinnus : Osana lastensuojelun VIP-nuoren palvelupolkua](#)